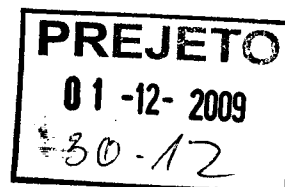

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

www.mop.gov.si, e: gp.mop@gov.si
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana
t: 01 478 74 00, f: 01 478 74 22

M19 (M19)

Številka: 35607-23/2008-20

Datum: 27. 11. 2009

Minister za okolje in prostor izdaja o pritožbi Uroša Macerla, Ravenska vas 26a, Zagorje ob Savi, ki ga zastopa Odvetniška družba Čeferin, o.p., d.o.o., iz Grosuplja, zoper okoljevarstveno dovoljenje Agencije Republike Slovenije za okolje, št. 35407-104/2006-195 z dne 23. 7. 2009, na podlagi drugega odstavka 16. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo in 126/07, v nadaljevanju ZUP), 25. člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05-ZDU-1-UPB4, 89/07-odl. US in 126/07-ZUP-E) ter na podlagi pooblastila ministra, v zadevi okoljevarstvenega dovoljenja za napravo, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, naslednjo:

ODLOČBO

Pritožba se zavrne.

Stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev:

Prvostopenjski upravni organ je s prvo točko izreka izpodbijane odločbe izdal upravljavcu Lafarge Cement d.d., Trbovlje, Kolodvorska 5, okoljevarstveno dovoljenje za obratovanje naprave za proizvodnjo cementa s proizvodno zmogljivostjo 1400 ton cementnega klinkerja na dan, ki je na zemljiščih s parc. št. 1509/1, 1509/3, 1509/4, 1509/5, 1509/6, 1509/7, 1509/8, 1811/5, 1823/4, 1823/5, 1922/16, 1922/17 in 1922/18, vse k.o. Trbovlje, ter navedel tehnološke enote naprave. V 2. točki izreka je določil okoljevarstvene zahteve za emisije snovi v zrak tako, da je v 2.1. točki določil zahteve v zvezi z emisijami snovi v zrak, v 2.2. točki dopustne vrednosti emisij snovi v zrak, v 2.3. točki obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem za emisije snovi v zrak, v 2.4. točki pa zahteve v zvezi s trgovanjem z emisijami toplogrednih plinov. V 3. točki izreka je določil okoljevarstvene zahteve za ravnanje z odpadki tako, da je v 3.1. točki določil zahteve za predelavo nenevarnih odpadkov – uporabo odpadkov kot dodatek surovini in cementnemu klinkerju, v 3.2. točki zahteve za uporabo odpadkov kot dodatno gorivo (sosežig odpadkov), v 3.3. točki zahteve za ustrezno ravnanje z odpadki, ki nastajajo zaradi opravljanja dejavnosti, in v 3.4. točki zahteve za ustrezno ravnanje z embalažo in odpadno embalažo. V 4. točki izreka je določil okoljevarstvene zahteve za emisije snovi in toplote v vode tako, da je v 4.1. točki določil zahteve v zvezi z emisijami snovi in toplote v vode, v 4.2. točki dopustne vrednosti emisij snovi in toplote v vode, v 4.3. točki pa obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem o emisijah snovi in toplote v vode. V 5. točki izreka je določil okoljevarstvene zahteve za emisije hrupa tako, da je v 5.1. točki določil zahteve v zvezi z emisijami hrupa v naravno in življenjsko okolje, v 5.2. točki mejne vrednosti kazalcev hrupa, v 5.3. točki pa obveznosti v zvezi z izvajanjem obratovalnega monitoringa in poročanjem zaradi emisije hrupa v naravno in življenjsko okolje. V 6. točki izreka je določil okoljevarstvene zahteve za elektromagnetno sevanje, v 7. točki izreka pa okoljevarstvene zahteve za učinkovito rabo vode in energije. V 8. točki izreka je določil ukrepe za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote ter zmanjševanje tveganja ob nesrečah in obvladovanje

nenormalnih razmer. V okviru te točke izreka je v 8.1. točki določil ukrepe v zvezi s skladiščenjem in prenosom nevarnih snovi, v 8.2. točki zahteve za zmanjšanje tveganja ob nesrečah, v 8.3. točki splošne zahteve za čim višjo stopnjo varstva okolja, v 8.4. točki pa zahteve, ki se nanašajo na ukrepe po prenehanju obratovanja naprave. V 9. točki izreka je določil druge posebne pogoje za obratovanje naprave, v 10. točki izreka pa obveznost obveščanja o spremembah. V 11. točki izreka je določil čas veljavnosti dovoljenja, v 12. točki izreka pa je odločil, da bo o stroških postopka izdan poseben sklep.

Povzetek pritožbe

Zoper to odločbo se je po pooblaščenim odvetniški družbi pritožil stranski udeleženec Uroš Macerl, Ravenska vas 26a, Zagorje ob Savi. V pritožbi navaja, da se pritožuje iz vseh vrst pritožbenih razlogov, ki jih natančno navaja. Pritožbeni organ jih povzema po skupinah.

Kršitve pravil postopka:

- 17-krat dopolnjena zahteva pomeni kršitev načela zakonitosti ter načela varstva pravic strank in varstva javnih koristi, neenako obravnavanje strank oz. kršitev ustavnega načela enakega varstva pravic, predstavlja pa tudi nerazumljivo vlogo,
- s takim postopkom je kršena pritožnikova pravica do dostojanstva, časti in dobrega imena ter pravica do varnosti (34. člen Ustave RS, v nadaljevanju URS) hkrati pa tudi pravica do zasebnosti in osebnostnih pravic (35. člen URS), z dosedanjim postopanjem organov obeh stopenj pa tudi pravica do enakega obravnavanja ter do pravnega sredstva,
- mnenja, ki so bila izdelana po naročilu in proti plačilu vlagatelja zahteve, ne morejo šteti kot dokaz,
- dokazni predlogi o dokazovanju z izvedenci hidrometeorološke stroke, okoljske stroke ter medicinske stroke so bili neutemeljeno zavrnjeni, saj konkretna uradna oseba ne razpolaga z ustreznim strokovnim znanjem, zato je bilo posledično kršeno načelo materialne resnice in načelo varstva javne koristi; zavrnitev teh dokaznih predlogov, ki bi služili preveritvi meritev, je tudi arbitrarna, ker se sklicuje na skladnost izvedenih meritev s predpisi; upravni organ ni utemeljil, ali je vpliv bakra, kadmija in svinca na zdravje prebivalcev sploh za odločitev pomembno dejstvo,
- odločba je neobrazložena v zvezi z zahtevo po izdelavi študije vplivov na okolje, v zvezi z navedbami o preseganju standardov kakovosti okolja, v zvezi z neupoštevanjem študije o vplivih na zdravje ljudi, v zvezi z dovolitvijo 150 t/dan višje kapacitete peči, v zvezi z odločitvijo v Preglednici 12 ter v zvezi s pritožnikovo trditvijo, da iz poročil glede emisije v zrak izhaja, da so predpisane mejne vrednosti prekoračene,
- izrek je nedoločen v 2.1.5. točki izreka, nejasna je obveznost v šesti alineji 2.1.1. (pravilno 2.1.11.) točke izreka, nerazumljivi pogoj v 3.2.12. točki izreka, nedoločna obveznost v 2.1.6 točki izreka, plan vzorčenja in izvedbe analiz odpadkov v Preglednici 12 ni jasen glede časovnih intervalov analiz odpadkov, nedoločen izraz "okrog 800°C" na 47. strani odločbe in v izreku,
- organ je odločal mimo zahteve stranke v delu, v katerem je dovolil obratovanje sežigalnice odpadkov,
- organ je o posegu na vodotoku odločil brez soglasja upravljavca vodotoka, čeprav se nad njim dnevno pretaka 10 ton nevarnih odpadkov (odpadnih olj), o čemer odločba nima razlogov,
- nasprotje med razlogi obstaja med ugotovitvijo, da ostankov sosežiga ni, ter 3.2.18. točko izreka, ki določa obveznosti glede ostankov sosežiganja odpadkov,
- stranski udeleženec se ni imel možnosti izjaviti o ugotovitvah glede preseganja mejnih vrednosti emisije snovi v zrak, kar je organu prve stopnje naložil pritožbeni organ,

Nepopolno ali napačno ugotovljeno dejansko stanje:

- neugotovljeni vplivi posebnosti vremenskih pojavov in geografije na zdravje ljudi glede emisije TOC, bakra, kadmija in cinka, o čemer je pritožnik predlagal dokazovanje z izvedencem
- ni ugotovljeno, ali upravljavec deluje zakonito oziroma ali ima za obratovanje naprave sploh veljavno okoljevarstveno dovoljenje,
- konkretno in obrazloženo je izpodbijal nepristranost in verodostojnost Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor glede emisije prahu,
- z upoštevanjem 6. točke drugega odstavka 54. člena ZVO-1 bi moral upravni organ glede na specifično stanje v Zasavju odrediti izdelavo študije vplivov na okolje,
- dovoljeno je nestandardno merilno mesto (ISO10780), rezultat česar je nepravilnost in neverodostojnost pridobljenih podatkov,

- zmotne so ugotovitve, da se naprava nahaja na območju brez stanovanj, da se ne nahaja na vodovarstvenem območju virov pitne vode, da ne leži na zavarovanem območju (območje varovalnih gozdov in ekološko pomembno območje), dejansko vplivno območje pa posega v območje Natura 2000,
- s tem, ko upravljavcu odreja predložitev ocene celotne in skupne obremenitve ter dodatne obremenitve zunanjega zraka do 31. 7. 2011, organ priznava, da ob izdaji ni imel na voljo vseh dejstev, pomembnih za zakonito odločbo, s čimer je tudi kršeno načelo previdnosti,
- organ ni upošteval meteoroloških in geografskih posebnosti Zasavskih dolin in posledično kršil IPPC direktivo (višina odvodnika, vpliv drugih velikih onesnaževalcev),
- kot dokaz je upravni organ prve stopnje uporabil prve meritve emisij snovi v zrak in ostale občasne monitoringe, ki pa niso bili izvedeni v okviru akreditirane dejavnosti za naslednje parametre: H₂O, CO₂, N₂, gostota, dimenzije vodov, hitrosti in pretoki plinov itd.,
- model SCREEN za opredelitev vplivnega območja ne ustreza predpisom,
- o sosežigu je odločil, ne da bi analiziral oceno stanja po poteku dovoljenja, kar pomeni ravnanje v neskladju z javno koristjo, načeli ZVO-1 in ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja,
- nerazčiščeno je dejansko stanje glede primernosti objektov za sprejem, skladiščenje in transport odpadkov glede na dejstvo, da se pri njih pojavljajo vplivi na okolje, nekateri od njih pa so zgrajeni brez gradbenega dovoljenja in ležijo na vodnem območju,
- organ ni preveril, ali je upravljavec sposoben realizirati obveznosti v zvezi z opravljanjem meritev, poročil, kontrol in ocen ter za izvajanje programa preverjanja istovetnosti odpadkov ob prevzemu; tudi izvajalci monitoringov niso akreditirani za opravljanje trajnih meritev, zato ni jasno, kako bo upravljavec izpolnil te obveznosti,
- nepopolno je ugotovljeno dejansko stanje v zvezi z dodajanjem valjarniške šlake in posledičnega notranjega kroženja talija,
- dovoljena je uporaba ognjeodpornih oblog in materialov, ne da bi bilo ugotovljeno, ali gre pri tem za azbest, glede na 3.1.4. točko izreka pa je izkazano, da je odločba izdana preuranjeno,
- upravni organ za odločitev v 3.2.3. točki izreka ni preveril % pridobljene toplote iz odpadkov, od česar je odvisna uporaba 7. oz. 6. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov, prav tako pa ni razvidno, kako se bo nadzoroval ta odstotek, o vsem tem pa odločba nima razlogov,
- ni popolno ugotovljeno dejansko stanje glede vpliva dodatno vnesenega talija in živega srebra v zvezi z analizami odpadkov pred vstopom v peč ter poročilom ARSO Opredelitev virov delcev PM₁₀ v Sloveniji (Preglednica 13),
- dejansko stanje je neugotovljeno v zvezi z obstoječo obremenjenostjo okolja v Zasavju, kar bi ga upravičevalo določiti strožje mejne vrednosti, da bi se dosegli predpisanih standardov kakovosti okolja,
- nepravilna je ugotovitev, da upravljavec odpadkov doslej še ni uporabljal kot gorivo,
- dovoljenje za sosežig odpadkov je v nasprotju s 4. členom uredbe o sežiganju odpadkov, saj organ v zvezi s povzročanjem čezmernih obremenitev okolja in negativnih vplivov na krajino dejanskega stanja ni ugotavljal, čeprav raziskava Zdravje za Zasavje dokazuje da so vplivi že sedaj, da jih je potrebno dodatno raziskati,
- zmotno je ugotovljeno dejansko stanje na 63. strani odločbe, kjer je navedeno, da ob uporabi goriv petrolkoks, kurilno olje in premog naprava ne presega mejnih vrednosti emisij za naprave za proizvodnjo cementa, pri čemer pa se pozablja dejstvo, da je naprava obravnavana tudi kot sosežigalnica odpadkov, kar jo upravičuje do drugačnih mejnih vrednosti, ki pa je jih že danes presegla, z dodatkom odpadkov pa se bodo te še povečale,
- ni ugotovljena pogostost in trajanje izpadov filtrov, zato ni jasno, za kako redno pojavljajoča se obratovalna stanja z nihajočimi emisijami gre (65. stran odločbe) – meritve upravljavca v času izpada filtra dokazujejo, da so emisije težkih kovin kar za več stokrat presegale emisije v času delovanja filtra,
- poročila o meritvah, ki jih je predložil upravljavec, in na podlagi katerih je upravni organ ugotavljal dejansko stanje, niso skladna s Pravilnikom o prvih meritvah, saj niso bile opravljene v obratovalnem stanju največjega obremenjevanja okolja,
- trajne meritve izkazujejo bistveno večje emisije prahu, kot so jih kadarkoli doslej izkazovale občasne meritve, čeprav je inštalirana razžvepljevalna naprava,

- napačna je ugotovitev, da bodo z napravo izpolnjeni vsi pogoji 5. člena Uredbe o emisiji v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja – to je, da onesnaževanje ne vpliva škodljivo na zdravje ljudi, pri čemer se je organ skliceval na prilagoditveno obdobje do 31. 7. 2011, čeprav je pritožnik predložil študijo, da tovarna škodljivo vpliva na zdravje ljudi,
- upravni organ ni upošteval opozorila, da naprava deluje s precej večjo proizvodno zmogljivostjo od prijavljene,
- organ ni preveril, ali ima upravljavec pomožni gorilnik, ki ga za sosežig odpadkov zahteva uredba.

Nepravilna uporaba oziroma neuporaba materialnega prava:

- kršitev načel ZVO-1: načelo dopustnosti posegov v okolje (preseganje standardov kakovosti okolja ali celo degradiranega okolja, arbitrarno sklicevanje na mejne vrednosti, neupoštevanje skupnih obremenitev okolja v Zasavju); načelo previdnosti (neupoštevanje trditev o tem, da je mogoče pričakovati škodljive učinke na okolje, nespoštovanje obveznosti, da določi izvajanje ustreznih postopkov ocenjevanja in preventivnih ukrepov, kjer obstaja objektivna znanstvena negotovost),
- kot del naprave bi moral biti štet tudi kamnolom,
- upravni organ ni določil masnih pretokov skladno s 7. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, čeprav mu je pritožbeni organ to naložil – neupravičeno sklicevanje na 50. člen uredbe,
- neupoštevanje določb Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2008-2013, določb Stockholmske konvencije glede načrtnega zmanjševanja količin dioksinov, furanov, HCB, PCB in PST, kršitev določb Aarhuške konvencije in določb Direktive 2000/76/EC,
- pri emisijah TOC upravni organ ni sledil zahtevi, da se mejna emisijska vrednost lahko zviša le, če izvira iz surovine,
- neupoštevanje dejstva, da cementarna s sosežigom ne more doseči mejnih vrednosti, ki so predpisane za sežigalnice glede TOC, CO in benzena,
- ker organ ni določil mejne vrednosti za vsoto rakotvornih snovi, je kršena Uredba o emisijah snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja in direktiva 2000/76/EC (predvsem glede benzen, benzoapiren, Cd, Co, Cr in Ni),
- zmotno uporabo materialnega prava predstavlja odločitev o temperaturi plinov "okrog 800°C", pri čemer predpis zahteva najmanj 875°C,
- omogočen je sežig olj s celim spektrom polikloriranih ogljikovodikov, med njimi tudi kancerogenih, v točki 3.2.10. pa je določena premajhna natančnost in ažurnost vhodne kontrole odpadnega olja ob dejstvu, da se ta ne bodo sežigala v napravi, ki je prvenstveno sežigalnica s preciznim monitoringom in čistilnimi napravami, pač pa v cementarni z zgolj razžvepljevalno napravo; neupravičeno je dovoljeno sežiganje plastike kljub vsebnosti kancerogenega niklja, ob čemer vsebnost tega elementa v plastiki ni omejena; nič ni določeno glede hlapnih snovi iz odpadnih gum,
- v odločbi niso določeni pogoji za hlajenje dimnih plinov, kar je z vidika sinteze PCDD in PCDF oz. dioksinov in furanov ključnega pomena,
- organ je uvrstil petrolkoks med dovoljena goriva in legaliziral njegovo uporabo brez ugotovitve dejanskega stanja glede emisij snovi v zrak, predvsem povečanja prašnih delcev v primerjavi s prej uporabljenimi gorivi, kar hkrati pomeni tudi novo tehnologijo, ki zahteva strožje emisijske vrednosti,
- napačna opredelitev naprave kot obstoječe naprave, posledično neupravičeno izločena javnost, neuporaba določbe 69. člena ZVO-1, da mora upravljavec pred izdajo okoljevarstvenega dovoljenja pridobiti gradbeno dovoljenje ter protipravno legalizirana sosežigalnica,
- s tem, ko je organ izpade filtrov uvrstil v kategorijo požarov in drugih nesreč, je povsem zanemaril načelo previdnosti in pristransko odločil v korist upravljavca,
- organ je ignoriral študijo ZZV Ljubljana in zavrnil dokazni predlog z izvedenstvom zdravstvene stroke, s čimer je kršil drugi odstavek 5. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in načelo previdnosti iz ZVO-1,
- dovoljenje ni skladno z osnutkom Operativnega programa varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem s PM₁₀ (in z Direktivo 2008/50/ES), ki občini Trbovlje in Zagorje ob Savi opredeljuje kot degradirano območje in ki vsebuje podatke, na podlagi katerih je jasno, da ministrstvo dovoljuje nekaj, za kar ve, da je v nasprotju s cilji operativnega programa,

- organ ni upošteval Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje urejanja P 6/1, ki predvideva le proizvodnjo cementa in ne sežiganja odpadkov,
- glede na 6. člen in v nasprotju s 25. členom Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnice odpadkov in pri sosežigu odpadkov je določena za 20-krat previsoka mejna koncentracija za TOC, ki pa je bila določena na podlagi pomanjkljivega, nestrokovnega in neargumentiranega dokumenta Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor,
- zmotno uporabljene določbe Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov (25. člen) pri določitvi mejne vrednosti CO,
- dvom o pravilni uporabi materialnega prava povzroča tudi 3.2.18. točka izreka, pri kateri se organ ni ukvarjal z radioaktivnostjo filterkega pepela ter spremembo emisij v zrak iz mlina cementa,
- nedopustna diskriminacija prebivalcev Zasavja s tem, ko je za sosežig nevarnih odpadkov v cementarnah dovolil višje mejne vrednosti kot veljajo za sežigalnice odpadkov,
- upravni organ ni določil masnih pretokov plinov,
- neupoštevanje določb Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja v zvezi z določitvijo območja vrednotenja in merilnih mest, vrednosti obstoječe obremenitve in največje dodatne obremenitve ter celotne obremenitve, določitve največjih prostorninskih in masnih pretokov programa ocenjevanja celotne obremenitve, pri tem neupoštevanje sedmega odstavka 7. člena uredbe, zmotna uporaba četrtega odstavka 11. člena uredbe ter petega odstavka 33. člena uredbe,
- z dovoljenjem za predelavo odpadnih gum je upravni organ kršil načelo preventive ter določbe Strategije Evropskih skupnosti za ravnanje z odpadki, ki daje prednost preprečevanju odpadkov,
- v 3.2.4. točki izreka je odrejen ukrep, ki se zaradi relativno majhne kapacitete silosov praktično ne bo mogel izvajati in kontrolirati,
- vprašljiva je analitska metoda glede klora oziroma organsko vezanega klora, v zvezi s Preglednico 13, 2.2.4. točko izreka ter Direktivo 2000/76/EC, česar odločba ne obrazloži,
- zmotno uporabo materialnega prava predstavlja uporaba Uredbe o emisiji snovi v zrak iz naprav za pridobivanje cementa v zvezi mejnimi vrednostmi za izpuste iz hladilnika klinkerja, saj organ sam omenja, da bo prišlo tudi do ostankov sežiga odpadkov, enako pa velja tudi za izpuste iz mlina cementa,
- upravni organ ni uporabil Referenčnega dokumenta o najboljših razpoložljivih tehnikah za sežiganje odpadkov.

Ustavnopravni pomisleki in pomisleki skladnosti podzakonskih aktov z akti višjih hierarhičnih stopenj:

- pravna ureditev varstva človekovega okolja v ZVO-1 ne zagotavlja ustavne pravice do zdravega življenjskega okolja,
- standardi kakovosti okolja niso določeni tako, kot zahteva tretji odstavek 17. člena ZVO-1,
- neustrezna zakonska ureditev v zvezi z opredelitvijo tako imenovanega vplivnega območja ter v zvezi z obveznostjo analize stanja okolja po poteku dovoljenja,
- mejne vrednosti za sosežig v cementarni ustvarjajo neenakopraven položaj pred zakonom,
- uredba ni skladna z Direktivo 2000/76/EC
- ureditev mejnih emisijskih vrednosti za cementarne je očitno skrbno načrtovana in so zato te vrednosti določene višje, kot če bi šlo za sežigalnico,
- upravni organ ni določil pogojev glede lokacije merilnikov, ki omogočajo presojo meritev, pri tem pa tudi ni jasno, kakšna je lokacija merilnika Z1.

Pritožbo je pritožnik dopolnil s prilogama: 4th Report of the British Society for Ecological Medicine: The Health Effects of Waste Incinerators (primerjava s sežigom v cementarnah je v 10. poglavju) ter izvleček in komentar: Možna posredna tveganja za zdravje zaradi onesnaženega zraka so večja kot neposredni vpliv na sprožanje akutnih srčno-pljučnih dogodkov, Jama-si, oktober 2008.

Povzetek odgovorov na pritožbo

Na pritožbo je odgovorila **Občina Trbovlje**, ki je navedla, da se je z njo seznanila, že vseskozi pa zahteva, da se pri izdaji tega dovoljenja dosledno upošteva vsa slovenska in evropska zakonodaja, posebno tista, ki določa mejne vrednosti emisije snovi v zrak.

Na pritožbo je odgovorila **družba Lafarge cement, d.d.**, Kolodvorska cesta 5, Trbovlje, ki smiselno navaja, da je pritožba v celoti neutemeljena. Meni, da pritožnik v postopku s pritožbenimi navedbami

presega obseg procesnega delovanja, ki mu gre glede na njegov status stranskega udeleženca. Pritožnik se po njenem mnenju ne sklicuje na kršenje njegove pravne koristi, pač pa skrbi za zaščito koristi drugih oseb, svoje procesne pravice zlorablja, čeprav je lastnik zgolj dela parcele, ki predstavlja gozd, in ki sega v vplivno območje, stanuje pa 2,4 km (zračna črta) stran, kar je izven vplivnega območja. Prepričana je, kar navaja v celotnem odgovoru na pritožbo, da je stranski udeleženec glede na 43. člen ZUP upravičen varovati le svoje osebne koristi glede bistvenega poslabšanja bivalnih pogojev, hrupa, raznih emisij ali onesnaženja in podobno, ki izhajajo iz materialnih predpisov, česar pa glede na pritožbo ne varuje, niti se na svoje pravne koristi ne sklicuje (sodba Vrhovnega sodišča, opr. št. I Up 1066/2003) – meni, da bi moral upravni organ stranskemu udeležencu postaviti meje njegove udeležbe v postopku. Upravni organ mora uveljaviti 7. člen ZUP, po katerem stranke ne smejo uveljavljati svojih pravic v škodo pravic drugih in ne v nasprotju z javno koristjo. Glede na navedeno je tudi jasno, da ni bilo kršitve iz 4. točke prvega odstavka 237. člena ZUP. Skladno z določbami ZUP ni pomembno, da je svojo vlogo sedemnajstkrat dopolnil. V zvezi s tem zatrjevanih nepravilnosti v postopku ni bilo, saj je večino dopolnitev opravila na poziv organa, ki je zasledoval cilj celovite ugotovitve dejanskega stanja, kar je v korist tudi pritožniku, spričo kompleksnosti upravne zadeve pa je to tudi razumljivo. Po njenem mnenju je neutemeljeno in nesmiselno sklicevanje na ustavno načelo enakega varstva pravic, saj je stranski udeleženec v tem postopku imel vse možnosti in jih tudi izkoristil, enako velja za navedbe o ponižanju in o nepomembnem državljanu, poudarja pa, da so pravice posameznikov in drugih oseb omejene s pravicami drugih. Glede navedb o neutemeljeno zavrženih dokaznih predlogih navaja, da jih je postavil tik pred koncem postopka, po zaključku dokaznega postopka in več kot očitno z namenom zavlačevanja. V upravnem postopku ni sodnih izvedencev, pač pa "ad hoc" izvedenci, ki pa niso potrebni, če obstaja za pridobitev podlage za odločitev institucionalne rešitve kot je to v primeru monitoringa emisij v zrak in izvedbe meritev emisij v zrak. Pri tem pritožnik ne komentira meritev v smeri napak samih meritev, saj so očitno izvedene pravilno in nanje ni bilo pripomb, enako velja tudi za vrednotenje opravljenih meritev po predpisani metodi, ki pa dejansko ni vrednotenje, pač pa le primerjava vrednosti spremenljivk. Tudi glede izvajalca navaja, da ima pooblastilo, ob čemer se sklicuje tudi na obrazložitev sklepa ARSO, št. 35407-104/2006-180 z dne 2. 4. 2009. Meni, da je Poročilo o meritvah emisije prahu v zrak iz odpraševalnih naprav hladilnika klinkerja in mlina cementa v dokaznem smislu upravnega postopka javna listina v smislu 169. člena ZUP, saj je Zavod za zdravstveno varstvo Maribor nosilec javnega pooblastila, št. 35421-15/2004, katerega obsega je izvajanje prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak. Navedeni subjekt je tudi nosilec slovenske akreditacije - SIST EN ISO/IEC 17025, LP014, ter zato upravičen izvajalec prvih meritev in obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, velja za neodvisnega strokovnega izvajalca nalog, ki pri svojem delu izdaja javne listine, glede katerih je mogoče dokazovati, da so v javni listini oziroma kopiji javne listine dejstva neresnično potrjena ali da je javna listina oziroma kopija javne listine nepravilno sestavljena – v omenjenem poročilu nedvomno nobeno dejstvo ni neresnično potrjeno, kar pomeni, da se razen tega ne more dokazovati ničesar drugega, prav tako pa je nedvomno, da je listina pravilno sestavljena, torej vsebuje vse elemente, ki jih predpisuje Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje, zato se razen tega ne more dokazovati ničesar drugega iz te javne listine. Nanje pritožnik doslej ni imel pripomb, vse izdane javne listine pa kažejo na kontinuiteto meritev in monitoringa emisij snovi v zrak. Zlorabo pravic predstavlja pritožnikovo ponavljanje predlogov, zahtev in pripomb, posebno po opravljeni ustni obravnavi. Izpodbijanje zavodove ocene je neutemeljeno, ker je javno listino mogoče izpodbijati le iz v ZUP predpisanih razlogov, in ker je v tej listini vse skladno z pooblastili in skladno z zgoraj citiranima uredbama ter skladno s Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje, v njem navedene ocene pomagajo k razumevanju ugotovljenega rezultata, le ti kažejo ugotovljeno dejansko stanje in ne pomenijo sprejemanja nikakršnega pravnega zaključka in nikakor ne presegajo podeljenih javnih pooblastil, poleg tega pa na te pojasnila organ ni vezan. Pritožnikova zahteva po postavitvi novega izvedenca za opravo meritev temelji le na subjektivnem dvomu v nepristranost, kar je poskus uveljaviti dokazno sredstvo izvedenstva mimo uveljavljenega sistema monitoringa emisij in podeljenih pooblastil, vse z namenom zavlačevanja. Glede zahteve za postavitev izvedenca s področja hidrometeorologije in medicinske stroke, se strinja z obrazložitvijo sklepa ARSO, št. 35407-104/2006-155 z dne 10.11.2008. Pritožbeno navajanje, da uradna oseba, ki vodi postopek, nima dovolj strokovnega znanja za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva, pomembnega za rešitev zadeve, je docela nesmiselna, saj so v celotnem postopku sodelovali ustrezni strokovnjaki ARSO, poleg njih kar nekaj

drugih strokovnjakov, ki so pokrivali druga področja, ki zaradi specifike niso »pokrita« s strokovnjaki Agencije, zato je poskus »diskreditacije« osebe, ki formalno vodi postopek zgrešen in neutemeljen. Glede pritožbenih navedb v zvezi z napačno uporabljenim materialnim pravom navaja, da so podzakonski predpisi konkretizacija ZVO-1, neutemeljeno pa je vsiljevanje splošnih načel ZVO-1, saj bi na tak način prišlo do vtisa nepravilne rabe teh predpisov, neutemeljeno pa je tudi vpletanje Vlade RS, ki da ni mejnih vrednosti določila tako, da bi upoštevala možne učinke celotne in skupne obremenitve okolja in da zaradi tega ne ve ali je varovana njegova pravica do varnosti in do zdravega življenjskega okolja. Še najmanj dve leti namreč nihče ne more ugotavljati celotnih in skupnih obremenitev, ker je tako določeno s predpisom. Glede zahteve za izdelavo nove študije vplivnega območja navaja, da je bil elaborat vplivnega območja izdelan, četudi se izdeluje samo za nove obrate, kar cementarna v tem postopki ni. Na njegovi podlagi je pritožnik tudi pridobil status stranskega udeleženca, s čimer pa je njegova pravica tudi bila konzumirana, nepošteno pa je tudi z vidika, ker želi pritožnik z novo določitvijo vplivnega območja doseči vključitev drugih subjektov v postopek (torej dejansko skrbi za pravne koristi drugih), predvsem Občine Zagorje, kar tudi sam priznava. Napačna je navedba, da je bil elaborat o določitvi vplivnega območja določen zaradi domnevno različne uporabe goriv, saj je bilo to določeno za najpomembnejše parametre izpustov in sicer N02, S02 in prah. Potrebno je ugotoviti, da za obstoječe naprave sploh ni nobene obveze v predpisih, da bi se določevalo vplivno območje v smislu navajanj stranskega udeleženca. Nekaj podobnega je predvideno v Uredbi o emisiji snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja, kar naj bi se izvajalo v naslednjih treh letih, kar pa je povzeto v sami odločbi. Nadaljnje polemiziranje o izbiri modela (SCREEN 3 namesto model Lagrange) pri izdelavi elaborata vplivnega območja so prav tako neutemeljena in irelevantna, saj obvezni modeli niso predpisani in tudi v bodoče ne bodo, glede na dejstvo, da se z različnimi pristopi lahko pride do istih ali podobnih rezultatov. Neutemeljena so tudi navajanja o ugotavljanju skupnih obremenitev okolja, saj je ta materija urejena v Uredbi o nepremičnih virih onesnaževanja. Pavšalno je sklicevanje na Stockholmsko konvencijo, nekakšno zdravstveno študijo in Direktivo 2000/76/EC, saj je Republika Slovenija izpolnila obveznosti po evropski zakonodaji s harmonizacijo notranjega pravnega reda. Pritožnik po mnenju družbe tudi neutemeljeno manipulira s podatkom o povečanju kapacitete peči, kar naj bi kazalo na bistveno spremembo, saj je bilo to vprašanje med postopkom razčiščeno in na to ni imel pripomb, poleg tega pa je to podatek o tehnični kapaciteti peči, v normalnem delovanju pa je kapaciteta odvisna od plana, pogojev procesa in je lahko takšna ali pa nižja. Glede uporabe petrol koksa navaja, da gre za v Republiki Sloveniji dovoljeno gorivo v cementni industriji. Brez dokazov so trditve, da je z dovoljenjem po tistem pridobljeno dovoljenje za uporabo tega goriva, kar je običajno natolcevanje in poskus zavajanja, neresnično in neutemeljeno pa je tudi vpletanje študije Delež velikih nepremičnih virov emisij pri obremenjevanju zraka v Zasavju ter njihov vpliv na kakovost zraka v Zasavju (avtor študije: Energis), ki naj bi dokazovala vpliv uporabe petrol koksa na emisije prahu, poleg tega pa obravnava podatke za celotno regijo Zasavje do leta 2006 in je sklepanje o povišanju prahu še toliko bolj nezaznavno in tega dejstva ni mogoče s potrebno gotovostjo dokazati oziroma je neutemeljeno in manipulativno tudi z vidika merilnega mesta, kjer se je imisija prahu merila. Glede navedbe, da je organ prve stopnja napačno obravnaval napravo kot obstoječo napravo, navaja, da gre za neutemeljene in zlonamerne pripombe. Trdi, da ima naprava vsa potrebna dovoljenja, ki so v spisu, pritožbena trditve pa so bedni in zlonamerni poskus prikazovanja drugačne situacije, eklatantna zloraba pravic v postopku s ciljem odpirati vedno nove teme, da bi podaljšal ali onemogočil postopek in povzročil stranki škodo. Dileme o tem, da gre za obstoječo napravo, ni. Neutemeljena je tudi zahteva za postavitev izvedenca medicinske stroke, saj gre za vpletanje imisijskih stanj, kar ne more biti podlaga za odločanje v tem postopku. Predložena študija ZZV Ljubljana govori sama zase na 29. in 30. strani: "Pri interpretaciji predstavljenih rezultatov pa se moramo ves čas zavedati, da mora med izpostavljenostjo dejavniku tveganja in nastankom raka preteči nekaj časa. Tako imenovana latenčna doba za nastanek solidnih tumorjev je med 15 in 20 let. Dejavniki tveganja, ki so povzročili rake, obravnavane v naši raziskavi, so tako delovali v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Kakšen je vpliv današnjih onesnaževalcev na zbolevanje za rakom, pa bomo lahko numerično ocenjevali šele v prihodnje." V zvezi z navedbami, da dovoljenje ni v skladu z osnutkom Operativnega programa varstva zunanjega zraka stranka ponavlja, da se imisijska stanja ne morejo uporabljati, saj bodo eventualno prišla v poštev po letu 2011, do takrat pa naj bi bil v Sloveniji izveden monitoring zunanjega zraka, ki bi lahko bil osnova za bodoča ravnanja (50. člen uredbe). Iz istih razlogov zavrača tudi navedbo, da bi moral organ upoštevati, da v neposredni bližini v zrak emitirajo velike količine onesnaževal. Skladno z veljavno zakonodajo in tudi skladno z napotili iz okoljevarstvenega dovoljenja se bo v naslednjih letih pristopilo k pridobivanju imisijskih podatkov in

nato se bo vzpostavljala možna oziroma morebitna korelacija med emisijskimi podatki vseh emitentov in imisijskimi podatki o kakovosti zunanjega zraka ter na podlagi še drugih potrebnih podatkov morda lahko ugotovili vplivi in prispevki posameznih onesnaževalcev. To bo tudi osnova za ukrepanja pristojnih organov. V zvezi s pritožbeno navedbo, da je upravni organ odločil mimo veljavnih občinskih predpisov, trdi, da je stranski udeleženec v tem postopku tudi Občina Trbovlje, ki bi lahko sama zaščitila svoje interese. Neutemeljene so tudi navedbe, da se naprava nahaja na območju Natura 2000, kar je notorna neresnica, poleg tega pa je naprava tam že 130 let. Glede očitka o povečanju TOC navaja, da je bila strokovna ocena izdelana in v postopku predložena, neutemeljen pa je tudi očitek, da upravni organ ni predpisal masnih pretokov, saj se ti za naprave nepremičnih virov onesnaževanja ne predpisujejo, to pa je organ tudi popolno obrazložil v odločbi, kar vse kaže na nepoznavanje zakonodaje ali manipulacijo z njo. Enaka velja za pritožbene navedbe na straneh 38. do 40. Glede očitkov o nepravilno določenih emisijah TOC iz naprave za proizvodnjo cementa v primeru sosežiga odpadkov se sklicuje na 6. člen Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov ter utemeljuje, da se mejne vrednosti TOC po veljavni Uredbi o emisiji snovi v zrak iz naprav za proizvodnjo cementa mejne koncentracije za TOC, določene v skladu z Uredbo o emisijah snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja, ne uporabljajo, tako da postavljene meje za emisijo TOC ni niti sedaj niti v bodoče. Dodatno navaja, da uredba sicer določa mejno emisijsko vrednost TOC, ki pa se ob pogojih iz drugega odstavka 6. člena uredbe lahko presegajo. Poleg tega je jasno, da je izločanje TOC pri pridobivanju klinkerja običajno, njihova izmerjena vrednost pa je rezultat procesov gorenja goriva in žganja surovine. TOC se merijo trajno in so dostopni v poročilih. Upravni organ je pred določitvijo emisij, ki so sicer neomejene, zahteval strokovno oceno in vrednosti utemeljeno določil na njeni podlagi, čeprav mu tega ne bi bilo treba. Mejna vrednost TOC ni predpisana niti pri uporabi regularnih goriv, zavajajoča pa je navedba, da je določitev mejne vrednosti 200 mg/m³ nedopustna in v nasprotju z 25. členom iste uredbe, ki določa kdaj sežigalnica ne sme obratovati – očitno pritožnik ne ve, da cementarna ni sežigalnica ampak naprava v kateri se lahko izvaja sosežig, v uredbi je urejena vsaka posebej zaradi svojih značilnosti, tako, da so to neutemeljene navedbe. Izpodbija utemeljenost pritožbenih pripomb zoper strokovno oceno. Na odsotnost potrebnega znanja kaže tudi pritožbena navedba, da je mogoče pričakovati emisije tudi "neznanih nevarnih organskih spojin". V zvezi z navedbo o nestandardnem merilnem mestu navaja, da je oporekanje meritvam ZZV Maribor po standardu ISO 10780 neutemeljeno, saj to merilno mesto povsem izpolnjuje zahteve tega standarda tudi v primerih, ko je bližina motnje oziroma izpusta manjša od zahtev standardov ISO 10780 in EN 13284-1. Vzorce odpadnih plinov za določitev emisijskih koncentracij se odvzame v notranjosti odvodnega kanala, kjer je, zaradi zadostnega pretoka in nadtlaka plinov v odvodnem kanalu, onemogočeno mešanje in redčenje plinov z zunanjim zrakom. Z zadostnim številom merilnih točk v merilni ravnini je zagotovljena natančnost meritve hitrosti plinov in koncentracije prašnih delcev, kot jo določata standarda ISO 10780 in EN 1328, zato so izvedene meritve v celoti korektno izvedene in z veljavnimi rezultati. Smisel izreka v 2.1.11. točki (šesta alineja) je v tem, da se ujete snovi z odpraševalnimi napravami ponovno vračajo v proces in zagotavljajo ter preprečujejo nastajanje stranskih odpadkov procesa ter njihovo odlaganje v okolju, kar pa ne predstavlja nikakršnih bistvenih kršitev določb tega postopka. Glede rokov o bodočih monitoringih (točke 2.1.17. in 2.1.18.) in očitka, da organ ob izdaji dovoljenja ni imel na voljo vseh dejstev, so dokaz, da pritožnik ne pozna določil zadevne Uredbe o nepremičnih virih onesnaževanja, zato so očitki neutemeljeni. Glede navedb o dodatkih cementnemu klinkerju in njihovi radioaktivnosti trdi, da so neutemeljeni, saj so kršitve izmišljene in zlonamerne. Prav tako je neutemeljeno sklicevanje na preglednico 2, saj so vse predpisane vrednosti popolnoma v skladu s pozitivno zakonodajo. Glede navedb o neprimernosti objektov navaja, da so vsi objekti Lafarge cement d.d. zgrajeni in imajo ustrezno gradbeno dovoljenje, trditev, da so zgrajeni na vodnem območju, pa so smešni, saj je ta trditev v direktnem nasprotju z izdanimi gradbenimi dovoljenji – vse je le pavšalno in neutemeljeno navajanje. Glede sposobnosti upravljalca ali lahko zadovoljuje zahteve iz izdanega dovoljenja navaja, da so brez osnove, pavšalne in neutemeljene, cel postopek pridobivanja dovoljenja pa dokazuje nasprotno. V zvezi z navedbo, da je v nasprotju z javno koristjo in ZVO-1 ter ustavno pravico, ker ni analiziral stanja okolja po preteku dovoljenja, navaja, da je pritožnik zanemaril veljavno zakonodajo, ki je podlaga za delo in odločanja upravnega organa. Jasno je da so vsi predpisi utemeljeni na dosedanjih znanjih in možnostih tehnologij in tudi raziskanih vplivih na okolje, nato pa so na podlagi družbenih konsenzov vzpostavljena pravila delovanja. Neutemeljena je po mnenju stranke tudi pripomba na preglednico dopustnih vrednosti za odpadne pline na strani 6 odločbe, saj organ utemeljeno ni predpisal masnih pretokov (7. člen Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja),

iz konteksta pa je iztrgan citat na 54. strani "ker pri procesu bodisi ne nastajajo ali pa je njihov največji masni pretok iz naprave manjši od mejnega masnega pretoka". Manipulacija je tudi v navedbi, da naprava obratuje z velikim pretokom plinov (med 200.000 - 260.000 m³/h), kar je napačna navedba, saj pritožnik razpolaga z vsemi poročili o trajnih meritvah in občasnih meritvah v katerih so navedene izmerjene vrednosti, ki so lahko od 140.000 do največ 240.000 m³/h. Kot manipulacijo ocenjuje tudi prirejeno preglednico 2 na 6. strani odločbe, kateri je dodana lastna preglednica za parametre prah, NO_x, TOC, Benzen in CO, v njej pa prikazane mejne vrednosti po Uredbi o emisiji snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja in v dveh kolonah mejne vrednosti po Uredbi o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov in sicer za sežigalnice in ob sosežigu odpadkov. Neutemeljena je uporaba mejnih vrednosti iz Uredbe o emisiji snovi iz nepremičnih virov onesnaževanja, ki se ne uporabljajo in ne veljajo za cementarne, saj zanje velja druga uredba, ki je do prve v odnosu specialnosti. Prav tako neutemeljeno navaja mejnih vrednosti za sežigalnice po Uredbi o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov, ki jih implicitno primerja s posebnimi določili v isti uredbi, ki veljajo za cementarne, in tako organu očita naklonjenost do upravljavca naprave. Za zlonamerno prikazovanje v tabeli šteje tudi navedba za parameter CO, češ da je dovoljena neomejena emisija, kar je neresnično. Ta parameter namreč nima postavljenih meja niti v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, niti v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz naprav za proizvodnjo cementa in niti v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov v delu, ki se nanaša na sosežig v cementarnah. Zlonamerno prikazovanje pa je tudi prikazovanje parametra TOC, kjer pritožnik navaja da je specialno za Lafarge določena mejna emisijska vrednost 200 mg/m³, saj ta vrednost ni predpisana po specialni uredbi za cementarne, pač pa je za primere sosežigov v cementarnah postavljena meja 10 mg/m³ vendar pa se lahko za cementarne dovoli tudi njeno preseganje, če se dokaže, da emisije TOC ne prihajajo iz goriva, kar je bilo v tem primeru tudi realizirano na podlagi posebne strokovne ocene. Za zgrešena in neutemeljena ocenjuje navajanja o neupoštevanju veljavnih predpisov za rakotvorne spojine in tudi za PAO – predpisani nabori parametrov za spremljanje procesa in širitve le tega pri občasnem monitoringu se uporablja v EU za vse enake procese. Neutemeljena je pritožba zoper 2.2.4. točko izreka (formiranje PCCD in PCDF), saj so cementne peči s svojimi visokimi temperaturami zadostna garancija za uničenje teh snovi, podani pogoji pa povsem zadostno urejajo to področje, tudi vse dosedanje izkušnje v cementarnah negirajo bojazen o večjem izločanju teh snovi ob sosežigu, izsledki raziskav pa so upoštevanji v BREF in BAT dokumentih za cementno panogo. Varna in uveljavljena rešitev je tudi dodajanje rezanih gum na sekundarni strani peči. V zvezi z očitki o problemih z notranjim kroženjem talija in velikim emisijam v zrak navaja, da so neutemeljeni, trditve pa neresnične, nedokazane, pavšalne in zlonamerne. V zvezi s pogostnostjo meritev na izpustu mlina cementa navaja, da je ta popolnoma korektno določena glede na emisijske koncentracije in masni pretok. Glede insinuirane vsebnosti azbesta z dovolitvijo uporabe ognjeodpornih materialov kaže na neznanje o ognjeodporni opeki, neutemeljene pa so tudi navedbe o tem, da organ ne omejuje vsebnosti niklja v plastiki, saj se kovine (tudi nikelj) vežejo v keramične materiale (klinker) in niso hlapne, zaradi česar njihova vsebnost v surovinah in gorivih ni sporna. V zvezi z nekontroliranim izpustom PCB ob sosežiganju nevarnih odpadkov (olj) trdi, da so očitki nekorektni, saj 4. člen Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov določa, da določbe uredbe ne veljajo za nekatere nevarne odpadke, med drugim odpadna olja, če vsebujejo skupaj do 10 mg polikloriranih bifenilov (PCB) ali pentaklorfenolov (PCP) ali drugih polikloriranih aromatskih ogljikovodikov, da ne vsebujejo drugih nevarnih snovi, na podlagi katerih se skladno s predpisom o ravnanju z odpadki določajo nevarne lastnosti odpadkov, in da je njihova kurilna vrednost najmanj 30 MJ/kg, in katere koli gorljive tekoče odpadke, ki v zgorevalnih plinih, ki nastanejo zaradi njihovega sežiganja, ne povzročajo drugačne ali večje emisije snovi v zrak kot plinsko olje iz predpisa, ki določa kakovost tekočih goriv. Na osnovi tega pomeni sosežig odpadnih olj sosežig nenevarnih odpadkov. Navedbe v zvezi s tem, da bi moral organ toplotno omejiti količino odpadkov zaradi bojazni po preseganju 40% pridobljene toplote, so po mnenju stranke neutemeljene, saj pritožnik zgrešeno povzema določilo 7. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz sežigalnic odpadkov in pri sosežigu odpadkov, kot da gre za strožji režim če se pridobi več kot 40% toplote iz sosežiga odpadkov. V konkretnem primeru namreč ni mogoče odločati na podlagi v odstotkih določene toplote, saj sta odpadna plastika in gume nenevarna odpadka, pa še uporaba olj v pogojih navedenih v točki 8.2.5 velja za sosežig nenevarnih odpadkov. Nadaljuje, da tudi problematizirane koncentracije CO v obratovanju cementarne brez uporabe odpadkov ali z uporabo odpadkov kot goriva s predpisi niso omejene, poleg tega pa je navajanje 25. člena Uredbe za sežigalnice tudi zgrešeno, saj ne velja za sosežig ampak sežig, ker

opredeljuje delovanje sežigalnice. Neutemeljene so tudi navedbe o ostankih sosežiganja odpadkov, s katerimi je predvideno ravnanje v nadaljnjih fazah procesa, saj zaznavnih odpadkov sosežiga ni, in ne gre za nasprotje med razlogi in izrekom, upravni organ pa je pri tem zgolj uporabil previdnostno načelo. Neutemeljeno je tudi navajanje napotila organa druge stopnje, saj je organ prve stopnje redno seznanjal vse stranke z vsem ter jim dal možnost izjave, vmesno opredeljevanje organa o tem, ali smatra kakšno dejstvo za ugotovljeno, je v izključni domeni organa, ki na koncu na podlagi vseh izvedenih dokazov odloči ali šteje kakšno dejstvo za relevantno za odločitev ali ne. Po mnenju stranke je smešna tudi trditev, da bo, če se v obstoječi napravi ne bo proizvajal cement, to sežigalnica odpadkov, ker kaže na nepoznavanje narave procesa – ločevati je potrebno med sežigalnicami in napravami za sosežig. Produkt bujne domišljije stranskega udeleženca je spoznanje, da je organ dal soglasje za sežigalnico odpadkov v kateri pa ne bo več treba dosegati visokih temperatur kot pri napravah za sosežig. Sklicevanje na Aarhuško konvencijo pa je zgrešeno, ker je stranski udeleženec stranka v postopku in mnogo več kot to opredeljuje Aarhuška konvencija. Nadaljnje navajanje o tem, da mora imeti surovinska mešanica pred vstopom v peč temperaturo okrog 800°C in da predpis zahteva temperaturo pri vstopu 875 °C je neutemeljen očitke napačno uporabljenega materialnega prava. Nikjer v odločbi namreč ni predpisana temperatura surovinske mešanice ob vstopu v peč, pač pa je navedena kot ugotovitev, da je temperatura surovinske mešanice okrog 800°C – kaže na nepoznavanje procesa in zato ne more biti govora o kakršnih koli nepravilnostih. Prav tako je iz spisne dokumentacije jasno, kje je merilno mesto Z1. Neutemeljena je navedba, da upravljavec nima uporabnega dovoljenja za napravo v kateri se predeluje odpadke, saj poseduje uporabno dovoljenje za napravo za predelavo odpadkov, to je rotacijska peč za proizvodnjo klinkerja, ki je omenjeno v 20. členu Uredbe o ravnanju z odpadki. Glede pripombe, da ni jasna usposobljenost in opremljenost upravljavca za izvajanje programa preverjanja istovetnosti odpadkov ob prevzemu, odgovarja, da so navedeni postopki znani in opredeljeni v citiranem programu in se bodo izvajali kot je to predvideno v tem aktu. V zvezi z navedbo o neuporabi BREF o obdelavi odpadkov in sežiganju odpadkov navaja, da je področje v Sloveniji urejeno s domačimi predpisi, ki so harmonizirani s predpisi EU, poleg tega pa gre v tem primeru za drugačne tehnološke rabe in ne gre za sežigalnice po osnovnem namenu. Nadaljnja navajanja o domnevnem izpadanju filtrov so neutemeljena, saj sam navaja obdobje 2002 do 2004, ki ni relevantno za odločanje. Trditve o prirejenih občasnih meritvah emisij so izmišljene in nedokazane, saj te opravljajo strokovne institucije, ki razpolagajo z ustrezno opremo in usposobljenimi kadri in s pridobljenimi pooblastili skladno z veljavno zakonodajo.

Glede dopolnitve pritožbe pojasnjuje, da nima nobene povezave z obravnavanimi zahtevami pri izdaji okoljevarstvenega dovoljenja, saj gre za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev v smislu delovanja v okviru predpisanih limitov v pozitivni zakonodaji, v okviru česar ne gre za dokazovanje, da upravljavci naprav sploh ne emitirajo nobenih snovi. V zvezi s pritožbenim očitkom, da ni znano, ali ima upravljavec sploh veljavno okoljevarstveno dovoljenje oziroma ali obratuje zakonito, odgovarja, da ne gre za dopolnitev pritožbe, pač pa za nova dejstva, ki pa so navedena prepozno, navedeno dovoljenje iz leta 1987 pa ni okoljevarstveno, pač pa uporabno dovoljenje. V zvezi z navedbo, da bi se moral v okviru tehnično povezanih dejavnosti obravnavati tudi kamnolom, navaja, da kamnolom ni na istem kraju, pa tudi po referenčnih dokumentih, ki jim sledi slovenska zakonodaja, mineralna eksploatacija ni neposredno tehnično povezana naprava (Uredba o emisiji snovi v zrak iz naprav za pridobivanje cementa). Poleg tega navaja, da Odlok Občine Trbovlje o prostorskih ureditvenih pogojih za območje urejanja P6/1 – Cementarna ni namenjen temu, kar trdi pritožnik, ne glede na to pa je kljub staremu predpisu med dopustna poseganja smiselno vključena tudi predelava odpadkov (10. členu odloka). Čeprav vprašanje izvršljivosti ni predmet tega postopka, se je odzvala tudi na očitke glede izvršljivosti izpodbijane odločbe, pri čemer se sklicuje na pravno mnenje Inštituta za javno upravo.

Pritožba ni utemeljena.

Opredelitev pojma obstoječa naprava in njene posledice

Upravni organ prve stopnje je z izpodbijano odločbo izdal okoljevarstveno dovoljenje za napravo, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega. Pojem "naprava, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega" izhaja iz Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. 9. 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja okolja (UL L št. 257 z dne 10. 10. 1997, str. 26), ki v angleščini nosi naslov Council Directive concerning Integrated Pollution Prevention and Control. V strokovni in posledično obči

javnosti se je zato za omenjeno direktivo izoblikoval izraz *IPPC direktiva*, za naprave, katerih obratovanje ta ureja, pa *IPPC naprave*. Tudi pritožbeni organ zaradi krajšega poimenovanja v nadaljevanju te obrazložitve uporablja izraz IPPC naprava, ki za potrebe te obrazložitve predstavlja sopomenko zakonskemu pojmu "naprava, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega pomena". Za prenos IPPC direktive je Državni zbor RS v Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04, 17/06, 20/06, 28/06 Skl.US, 39/06-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06 Odl.US, 112/06 Odl.US: U-I-40/06-10, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, v nadaljevanju ZVO-1) določil posebne pogoje za obratovanje IPPC naprav oziroma pogoje, da tovrstne naprave pridobijo okoljevarstveno dovoljenje (v nadaljevanju IPPC dovoljenje). Gre za 68. do 81. člen ZVO-1, ter druge, ki se na te naprave smiselno nanašajo, in na podlagi katerih so bili izdani tudi številni podzakonski akti, ki urejajo različne vidike obratovanja teh naprav. Naprava je v 8. točki 3. člena ZVO-1 definirana kot nepremična ali premična tehnološka enota, za katero je določeno, da lahko povzroča obremenitev okolja, ker v njej poteka eden ali več določenih tehnoloških procesov in na istem kraju drugi z njimi neposredno tehnološko povezani procesi, ki lahko povzročajo obremenitev okolja. Vrste naprav, ki so IPPC naprave, pa je skladno s četrtem odstavkom 68. člena ZVO-1 predpisala Vlada v Uredbi o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega (Uradni list RS, št. 97/04, 71/07, 122/07, v nadaljevanju IPPC uredba). V tej uredbi je naprava, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega, definirana kot nepremična tehnološka enota, v kateri poteka ena ali več dejavnosti s proizvodno zmogljivostjo nad pragom iz priloge 1 uredbe, in na istem kraju katerakoli druga z njo neposredno tehnično povezana dejavnost, ki lahko povzroča obremenitev okolja (1. točka prvega odstavka 2. člena IPPC uredbe). Izpostaviti je potrebno tudi 3. točko prvega odstavka 2. člena IPPC uredbe, ki opredeljuje drugo z napravo neposredno tehnično povezano dejavnost: to je dejavnost, ki je nujno potrebna za delovanje naprave, ali pa je njeno delovanje pogoj ali vzrok njenega obstoja tudi, če ne obratuje na istem kraju.

Pritožbeni organ je z dopisom, št. 35607-23/2008-12 z dne 9. 10. 2009, stranke obvestil, da se je v začetku pritožbenega postopka ukvarjal z vprašanjem pravilne uporabe materialnega prava, ki ga izpostavlja tudi pritožba, in sicer, ali je upravni organ prve stopnje obravnavano IPPC napravo pravilno štel za obstoječo napravo, ali pa bi jo moral (v celoti ali vsaj v njenem delu) obravnavati po režimu, kot velja za novo IPPC napravo. Pri opredelitvi tega statusa gre za uporabo materialnega prava, na pravilnost katere pritožbeni organ pazi po uradni dolžnosti, sama opredelitev pa je bistvena za presojo pravilnosti (popolnosti) izvedenega postopka na prvi stopnji, ter za uporabo pravih materialnopravnih določb, kakor je pritožbeni organ to v obrisih opisal v omenjenem dopisu. Glede na ugotovitve, ki jih je v njem izpostavil, je skladno s prav tako tam predstavljenim materialnopravnim naziranjem strankam sporočil, da bi bilo treba obravnavano napravo obravnavati in o njej odločiti tako, kot da gre za novo IPPC napravo (ter posledično dopolniti postopek in uporabiti relevantne materialne določbe predpisov). Strankam je omogočil, da se do tega naziranja in ugotovitev opredelijo, dokument pa je v vednost poslal tudi organu prve stopnje.

Vendar pa je moral pred presojo ostalih pritožbenih navedb to stališče spremeniti.

Po prejemu odgovorov vseh strank je bilo potrebno pritrditi nazornemu in popolnoma utemeljenemu stališču vlagatelja zahteve, družbi Lafarge cement, d.d., Trbovlje, ki ga je podal v odgovoru na zgoraj opisani dokument. Nanj se je pisno odzval tudi organ prve stopnje, ki je s podobnimi stališči in na nekaterih mestih z uporabo istih besed pritožbeni organ prepričal, da se v predstavljenem pravnem naziranju moti. Pomembno je namreč in je v javnem interesu, da se upravljavcem IPPC naprav, ki so obstajale na dan uveljavitve IPPC uredbe čimprej izda IPPC dovoljenja, saj to od Republike Slovenije zahteva zakonodaja EU usklajena slovenska zakonodaja. Dovoljenja, ki se izdajajo upravljavcem obstoječih IPPC naprav, morajo vsa temeljiti na enakem materialnopravnem obravnavanju v vseh primerih, predvsem pa mora biti to stališče usklajeno med upravnima organoma obeh stopenj, ki sta za odločanje o zadevah IPPC dovoljenj stvarno pristojna. Tehten je tudi argument, da je Agencija RS za okolje organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, ki združuje vso stroko, pomembno za izvajanje okoljske zakonodaje. Bistveni razlogi za to, da se konkretno napravo obravnava kot obstoječo IPPC napravo, pa so naslednji:

- Ni pomembno, na kakšen način je obratovala naprava ob uveljavitvi IPPC uredbe, pač pa zgolj to da je obstajala in obratovala (oziroma da je bila pravnomočno dovoljena njena gradnja). Posledično ni pomembno, ali ima naprava, ki že obratuje, za to vsa potrebna dovoljenja, saj ZVO-1 določa

zgolj pogoj, da obratuje (kar pa ne velja za tiste obstoječe naprave, ki že imajo pravnomočno dovoljenje za gradnjo, pa še ne obratujejo). Od uveljavitve IPPC uredbe do vložitve zahteve za izdajo IPPC dovoljenja (ali celo do izdaje tega dovoljenja) so upravljavci vsake take naprave smeli spreminjati svoje obratovanje, pri čemer ni pomembno, ali je s spremembami povzročena večja ali manjša obremenitev okolja – večina prilagoditev obratovanja je bila namreč izvedena ravno z namenom, da zadosti predpisanim pogojem, ki bi vsako napravo upravičevali do pridobitve dovoljenja. Na podlagi sprva predstavljenega pravnega naziranja bi namreč morali za večjo spremembo v obratovanju naprave šteti tudi tiste spremembe, ki so bile vzpostavljene zaradi npr. zmanjševanja emisij, s čimer bi upravljavce naprav, ki so obstajale na dan uveljavitve IPPC uredbe, neupravičeno razlikovali od tistih, ki teh sprememb niso izvedli, hkrati pa bi taka obravnava demotivirala upravljavce obstoječih naprav, da bi uvedli tiste spremembe, ki bi sicer pomenile večje spremembe v obratovanju, vendar hkrati tudi zmanjšanje obremenjevanja okolja.

- Prvi odstavek 14. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Uradni list RS, št. 71/07) je določil, da če za obstoječo napravo še ni izdano okoljevarstveno dovoljenje v skladu z uredbo, ob večji spremembi, ki zahteva gradnjo, za izdajo gradbenega dovoljenja ni treba pridobiti okoljevarstvenega dovoljenja, kar implicite pomeni, da se naprave ne obravnava kot nove, sicer bi morala pridobiti IPPC dovoljenje pred gradbenim (prvi odstavek 69. člena ZVO-1). Na podlagi tega določila je bilo upravljavcem obstoječih naprav, ki jim IPPC dovoljenje še ni bilo izdano, omogočeno pridobivanje gradbenih dovoljenj in izvedbe sanacijskih programov ter drugih tehničnih izboljšav.
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08 in 61/09, v nadaljevanju Uredba I) v 3. točki 2. člena določa, da je obstoječa naprava naprava, ki je bila zgrajena ali je obratovala na dan uveljavitve Uredbe I (21. 4. 2007), in naprava, za katero je bilo pred uveljavitvijo te uredbe pridobljeno okoljevarstveno soglasje ali gradbeno dovoljenje. Ne glede na to, da navedena uredba ni podzakonski predpis iz četrtega odstavka 68. člena ZVO-1 (to je IPPC uredba), od uveljavitve katerega se skladno z drugim odstavkom 172. člena ZVO-1 presoja status naprav (obstoječa ali nova), je bilo treba citirano določilo vsaj v zvezi z emisijami snovi v zrak upoštevati zaradi načela specialnosti, saj upravni organi niso pristojni za presojo skladnosti podzakonskih predpisov z zakonom. Glede tistega, kar se nanaša na emisije snovi v zrak, je treba kot obstoječo napravo upoštevati vsako napravo, ki je bila zgrajena ali je obratovala na dan 21. 4. 2007.
- Uredba o sežiganju odpadkov (Uradni list 68/08 in 41/09) v 6. točki 3. člena določa, da je obstoječa sežigalnica ali obstoječa naprava za sosežig tista sežigalnica ali naprava za sosežig: (1.) ki obratuje in ima gradbeno dovoljenje, izdano za napravo, v kateri se odpadki sežigajo, pred 28. 12. 2002, ali (2.) ki je odobrena ali registrirana za sežig ali sosežig v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja, in ima gradbeno dovoljenje, izdano pred 28. 12. 2002, in sicer pod pogojem, da je naprava začela obratovati najpozneje 28. 12. 2003, ali (3.) za katero je bila po mnenju ministrstva, pristojnega za okolje, pred 28. 12. 2002 vložena popolna vloga za dovoljenje za sežig v skladu s predpisom, ki ureja sežiganje odpadkov, ali za gradbeno dovoljenje, in sicer pod pogojem, da je naprava začela obratovati najpozneje 28. 12. 2004, čemur konkretna naprava ustreza, saj upravljavec naprave razpolaga z odločbo Agencije RS za okolje, št. 35472-24/2003 z dne 22. 9. 2003, s katero ji je bil dovoljen sosežig istih vrst odpadkov, kot v izpodbijani odločbi.
- Večja sprememba v obratovanju naprave je v IPPC uredbi (drugače kot v ZVO-1) opredeljena kot vsaka sprememba v obratovanju naprave, ki ima lahko pomembne negativne vplive na ljudi in okolje. Za večjo spremembo se šteje tudi vsaka sprememba v obratovanju naprave, zaradi katere se proizvodna zmogljivost naprave poveča za prag iz Priloge 1 te uredbe. V Uredbi I je večja sprememba naprave prav tako opredeljena drugače, kot v ZVO-1, in sicer kot vsak poseg v napravo, ki spremeni glavne tehnične značilnosti ali zmogljivost naprave in ima za posledico spremembo proizvodne zmogljivosti naprave za več kot 25 odstotkov vrednosti, za katero je za naprave s to uredbo določen spodnji prag zmogljivosti, pri katerem je treba za obratovanje naprave pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, ali več kot 25 odstotkov zmogljivosti naprave pred spremembo, če s to uredbo za napravo ni določen spodnji prag zmogljivosti, pri katerem je treba za obratovanje naprave pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Iz navedenega izhaja, da spremembe, ki

so bile opravljene, ne pomenijo njene večje spremembe, in tudi iz tega razloga ni mogoče povzeti, da so spremembe takšne, da bi bilo treba napravo šteti za novo napravo.

Ker je torej iz navedenih razlogov materialnopravno naziranje spremenil, se pritožbeni organ z ugotavljanjem razlik v obratovanju naprave, kot je obstajalo v trenutku uveljavitve IPPC uredbe, v primerjavi z obratovanjem v času vložitve zahteve ter opredeljevanjem, ali pomenijo razlike večjo spremembo v obratovanju, ni več ukvarjal. Na to opredelitev ne vpliva niti dejstvo, da za nekatere od naprav, ki so z osnovno napravo neposredno tehnično povezane, upravljavec morda ne poseduje gradbenega ali uporabnega dovoljenja, saj to ni pogoj za izdajo IPPC dovoljenja za obstoječo IPPC napravo, niti za novo IPPC napravo (kot se pritožnik zmotno sklicuje na 69. člen ZVO-1). Gradnja objekta brez gradbenega dovoljenja je namreč lahko predmet zgolj postopka gradbenega inšpektorja. Opredelitev organa prve stopnje, da gre za obstoječo IPPC napravo, pritožbeni organ torej sprejema kot pravilno, zato pritožbene navedbe v zvezi s tem zavrača na podlagi navedenih razlogov. Kot bo razvidno iz nadaljevanja, je opredelitev, da gre v konkretnem primeru za obstoječo IPPC napravo, bistvenega pomena za presojo mnogo pritožbenih navedb. Zato ne čudi vehementnost stranke, da prepreči uveljavitev nasprotnega stališča, temu pa se upira tudi upravni organ prve stopnje, saj bi to zanj pomenilo obveznost opraviti številna dodatna postopkovna dejanja ter mnogo širši nabor dejstev, ki bi jih moral v ugotovitvenem postopku ugotoviti.

Ker gre za obstoječo IPPC napravo, so neutemeljene pritožbene navedbe, da je upravni organ javnosti nezakonito odrekel pravico sodelovanja, kot ga določa 71. člen ZVO-1, in da od stranke neutemeljeno ni zahteval izdelave elaborata o določitvi vplivnega območja (drugi odstavek 70. člena ZVO-1), s čimer je nezakonito zmanjšal število oseb, ki bi bile upravičene v postopku sodelovati kot stranki udeleženci (drugi odstavek 73. člena ZVO-1). 90. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja – ZVO-1B (Uradni list RS, št. 70/08) namreč določa, da se v postopku za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja za obstoječo IPPC napravo ne uporabljajo določbe 71. in 73. člena zakona, vlogi za pridobitev dovoljenja pa ni treba priložiti elaborata o določitvi vplivnega območja naprave iz drugega odstavka 70. člena zakona. Za določitev strank v postopku se uporabljajo določbe 84.a člena zakona. Na osnovi tega zakonskega določila je upravni organ ravnal pravilno, ko ni uporabil 70., 71. in 73. člena ZVO-1. Tudi tretji odstavek 14. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, določa, da vlogi za pridobitev prvega okoljevarstvenega dovoljenja za obstoječe naprave ni treba priložiti elaborata o določitvi vplivnega območja z opredelitvijo območja, na katerem je mogoče pričakovati, da bo obratovanje naprave povzročilo obremenitev okolja, ki lahko vpliva na zdravje ali premoženje ljudi.

Ker za obstoječe IPPC naprave ni potrebno določiti vplivnega območja skladno z zahtevami in metodologijo iz 54. člena ZVO-1 in na njem temelječega podzakonskega predpisa, so neutemeljene vse navedbe, ki se nanašajo na to, kam posega vplivno območje, kot je bilo določeno, ter kam posega vplivno območje, kakor bi morale biti določeno. Ker se določbe o določitvi vplivnega območja v postopku izdaje IPPC dovoljenja za obstoječe IPPC naprave ne uporabljajo, to območje (pa če je bilo v elaboratu določeno, ali ne) ne more imeti nobenih posledic. Tako trditve, da vplivno območje sega na območje varovalnih gozdov, ne ekološko pomembno območje in na posebno varstveno območje – območje Natura 2000, že iz tega razloga ne morejo imeti posledic za obravnavano dovoljenje. Morebitno nespoštovanje določb predpisov o ohranjanju narave tudi samo po sebi ni pogoj oziroma upoštevna okoliščina v postopku izdaje IPPC dovoljenja, pač pa je lahko predmet postopka inšpekcije, pristojne za ohranjanje narave. Ker določitev vplivnega območja za IPPC dovoljenje za obstoječo napravo ne more imeti pomena, je iz tega razloga organ prve stopnje ravnal pravilno, ko je predlog za postavitev izvedenca meteorološke stroke zavrnil, prav tako pa je zavrnil navedbe o izbiri neustreznega modela za določitev tega območja (model SCREEN).

Ker glede na opredelitev, da ni pomembno, ali je upravljavec obstoječe IPPC naprave spremenil način obratovanja te naprave, je torej nepomembno tudi, ali je v zahtevi za izdajo IPPC dovoljenja navedel večjo proizvodno zmogljivost naprave. Iz tega razloga razlike v proizvodni zmogljivosti niso bistvena okoliščina, predmet odločitve pa je naprava, za kakršno vlagatelj zahteva dovoljenje. Dejstev v zvezi z vprašanjem, ali je v obdobju od uveljavitve IPPC uredbe do vložitve zahteve oziroma do izdaje odločbe upravljavec povečal proizvodno zmogljivost naprave, pritožbeni organ zato ni posebej ugotavljal. Kljub

temu pa je treba pojasniti, da je upravljavec v prijavi leta 2005 (na podlagi prvega odstavka 14. člena IPPC uredbe) naprave navedel le dejansko proizvodnjo, s katero je takrat obratoval, v postopku na prvi stopnji pa je bilo razčiščeno, kakšna je proizvodna zmogljivost naprave, kakor je definirana s 4. točko prvega odstavka 2. člena IPPC uredbe. Na pritožbeni očitek glede neobrazložene odločitve o dovoljeni zmogljivosti 1400 t/dan (namesto 1250 t/dan) je torej mogoče odgovoriti z ugotovitvijo, da je vlagatelj zahteval dovoljenje za napravo s takšno zmogljivostjo – upravni organ dejstva proizvodne zmogljivosti po naravi stvari ne more omejiti.

Kot nerelevantnega je potrebno zavrniti tudi pritožbeni očitek, da upravljavec za nekatere od objektov, ki spadajo v sklop obravnavane IPPC naprave, nima ustreznih upravnih aktov po predpisih, ki urejajo graditev objektov. Namen IPPC dovoljenja ni v tem, da dovoljuje graditev objekta, pač pa, da dovoli obratovanje naprave (ki je seveda hkrati lahko tudi objekt po predpisih, ki urejajo graditev objektov). Izdano IPPC dovoljenje torej ne pomeni legalizacije morebitne nelegalne gradnje, ki so kot take predmet morebitnih inšpekcijskih postopkov, ne pa postopka izdaje IPPC dovoljenja. Legalnost zgrajenih objektov tudi ni pogoj za izdajo IPPC dovoljenja. V primeru nove IPPC naprave namreč velja obratni vrstni red – pravnomočno IPPC dovoljenje je pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja (prvi odstavek 69. člena ZVO-1), medtem ko ima v primeru obstoječe naprave pravnomočno gradbeno dovoljenje pomen le v primeru, če naprava še ni zgrajena, vendar je bila njena gradnja pravnomočno dovoljena pred uveljavitvijo IPPC uredbe (drugi odstavek 172. člena ZVO-1 in 2. točka 2. člena IPPC uredbe). V konkretnem primeru pa se naprave šteje za obstoječo, ker je na dan uveljavitve IPPC uredbe že obratovala. Na tem mestu je potrebno zavrniti tudi pritožbeni očitek, da ni jasno, ali naprava obratuje zakonito, saj ni znano, ali je imetnik kakšnega okoljevarstvenega dovoljenja. Kot že navedeno, zakonitost obratovanja ni pogoj za izdajo IPPC dovoljenja za obstoječe naprave, pač pa je pomembno zgolj to, da naprava dejansko obratuje.

Vsebina IPPC dovoljenja - splošno

ZVO-1 v 74. členu določa vsebino IPPC dovoljenja: v IPPC dovoljenju morajo biti zaradi zagotavljanja visoke stopnje varstva okolja kot celote določeni vsi ukrepi in pogoji za izpolnitev splošnih zahtev iz prvega odstavka 70. člena tega zakona in drugih za obratovanje naprave predpisanih okoljevarstvenih zahtev. Ukrepi in pogoji za izpolnitev splošnih zahtev iz 70. člena ZVO-1 so ukrepi za: a) preprečevanje onesnaževanja okolja, zlasti z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, b) preprečitev onesnaženja okolja večjega obsega, c) preprečevanje nastajanje odpadkov skladno s predpisi, ki urejajo ravnanje z odpadki, č) predelavo nastalih odpadkov ali njihovo odstranjevanje skladno s predpisi, če predelava tehnološko ali ekonomsko ni mogoča, d) učinkovito rabo energije, e) preprečevanje nesreč in omejevanje njihovih posledic in f) preprečitev onesnaževanja okolja in vzpostavitev zadovoljivega stanja okolja na kraju naprave po dokončnem prenehanju njenega obratovanja. IPPC dovoljenje vsebuje zlasti: 1. opis naprave, za katero je dovoljenje izdano, vključno z opisom dejavnosti, zmogljivosti in značilnosti kraja naprave, 2. čas veljavnosti dovoljenja, 3. določitev dopustnih vrednosti emisij v vode, zrak ali tla, 4. določitev ukrepov za varstvo okolja in drugih pogojev obratovanja naprave, 5. obveznosti upravljavca v zvezi z izvajanjem monitoringa in poročanjem ministrstvu o njem ter o okoljskih nesrečah in 6. določitev drugih ukrepov za čim višjo stopnjo varstva okolja kot celote, vključno z zmanjševanjem onesnaževanja na velike razdalje ali čezmejnega onesnaževanja okolja. Dopustne vrednosti emisij se določijo na podlagi predpisanih mejnih vrednosti emisije, upoštevajoč najboljše razpoložljive tehnike, tehnične značilnosti naprave, možnost prehajanja emisij iz enega dela okolja v drugega, geografske značilnosti območja in kakovosti okolja na območju naprave, ne da bi bila zahtevana uporaba določene tehnike ali tehnologije. Če so zaradi predpisanih zahtev v zvezi z ohranjanjem ali izboljšanjem kakovosti okolja na kraju naprave zahtevani strožji pogoji za njeno obratovanje kot so dosegljivi z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik, ministrstvo v okoljevarstvenem dovoljenju določi tudi dodatne ukrepe in pogoje.

Skladno s pooblastilom iz četrtega odstavka 70. člena in sedmega odstavka 74. člena ZVO-1 je Vlada RS v IPPC uredbi predpisala podrobnejšo vsebino ter sestavine vloge za pridobitev IPPC dovoljenja ter vsebino samega dovoljenja. V 8. členu je IPPC uredbi določena podrobnejša vsebina tega akta:

1. obseg dovoljenja: podatki o upravljavcu, podatki o dejavnosti, ki potekajo v napravi, za katero se izdaja dovoljenje, podatki o proizvodni zmogljivosti naprave in režimu obratovanja, navedbo kraja naprave;
2. navedbo delov naprave;